

Treći par mliječnih sjekutića zamjenjuje se stalnima u dobi od tri godine, a četvrti do kraja četvrte godine života (Slika 4.).

Slika 3. Zubalo ovce stare 2 godine

Slika 4. Zubalo ovce stare 4 godine

U kasnozrelih ovaca i ovaca u lošoj kondiciji stalni sjekutići izbijaju 5 do 6 mjeseci kasnije.

Nakon što ovca dobije stalne zube, 2 do 3 godine zubi ostaju nepromijenjeni pa je u tom razdoblju teško ocijeniti njezinu dob. U sedmoj godini sjekutići se počinju trošiti postaju tanji (Slika 5.), rjeđi, počinju se klimati, pucati. Intenzitet trošenja i ispadanja ovisi o hranidbi. Gruba, voluminozna i zrnasta krma, nedostatak Ca utječe na brže trošenje i pucanje zubi. U devetoj godini sjekutići počnu ispadati. U desetoj, odnosno jedanaestoj godini ovca izgubi gotovo sve sjekutiće.

Slika 5. Zubalo ovce stare 7 godina

Autor: DAMIR MATEJAŠ, dipl. inž. agr.

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić
Grafička priprema: Zdravko Tušek, dipl. inž. agr.
Tisak: FiLeDaTa, Zagreb
Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu
Kačićeva 9/III • 10 000 Zagreb
telefon: (01) 48 82 700 • fax: (01) 48 82 701
e-mail: hzpss@hzpss.hr
http://www.hzpss.hr

Za detaljnije informacije obratite se savjetniku HZPSS

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

ODREĐIVANJE STAROSTI OVACA

Odrasla ovca ima 32 zuba; 24 kutnjaka (12 u gornjoj i 12 u donjoj čeljusti), te 8 sjekutića u donjoj čeljusti. Kutnjaci se dijele na pretkutnjake ili premolare i stalne kutnjake ili molare. Na svakoj strani gornje i donje čeljusti nalazi se po 3 pretkutnjaka i 3 kutnjaka. Prvi pretkutnjaci mliječni su i sa starošću se zamjenjuju stalnim pretkutnjacima, a kutnjaci su stalni zubi.

Dob ovaca određuje se na temelju sjekutića (I - incisiva), mliječnih i stalnih. U početku dob se ovaca određuje po izbijanju mliječnih zubi i po njihovoj zamjeni trajnim zubima, a nakon toga po trošenju trajnih zubi. Sjekutići se nalaze na donjoj čeljusti, i to u svakoj polovici po 4. Mliječni i stalni sjekutići razlikuju se međusobno svojom građom. Mliječni su uži, vitkiji i rjeđe nasađeni. Stalni su širi, lopatasti i zbijeni.

Mliječni zubi

Prvi par mliječnih sjekutića, srednjaka, javlja se u netom rođene janjadi. Međutim, u sitne i avitalne janjadi prvi par sjekutića samo se nazire ispod sluznice, a izraste u prvom tjednu života.

Drugi par mliječnih sjekutića javlja se u drugom tjednu (Slika 1.), treći par u trećem tjednu, a četvrti u četvrtom tjednu života (Slika 2.). U prvih mjesec dana izbijaju i mliječni pretkutnjaci pa tako janje u prvih mjesec dana ima sve mliječne zube.

Slika 1. Zubalo janjeta starog 2 tjedna

Slika 2. Zubalo janjeta starog 2 mjeseca

Stalni zubi

U ranozrelih pasmina ovaca prvi par mliječnih sjekutića zamjenjuje se trajnim u dobi od 12 do 14 mjeseci, a u kasnozrelih u dobi od 15 do 18 mjeseci. Drugi par mliječnih sjekutića u ranozrelih ovaca zamjenjuje se stalnima kada ovca navrší dvije godine (Slika 3.). Kad je životinja u dobroj kondiciji drugi par mliječnih sjekutića zamjenjuje se stalnima ranije, u dobi od oko 20 mjeseci.